

Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet

Samråd i Folketingets Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg den 21. februar vedr. Åben Dør-ordningen

---

Center
Havvind og energigøer

Kontor
Havvind og kritisk infrastruktur

Dato
8. februar

J nr. 2023 - xx

/ SOHKR

Samrådsspørgsmål B

Vil ministeren redegøre for processen for beslutningen om at sætte åben dør-ordningen i bero og regeringens rolle i beslutningen, herunder

- 1) hvorvidt Klima-, Energi – og Forsyningsministeriet eller et andet ministerium har taget kontakt til Europa-Kommissionen, eller om Europa-Kommissionen har taget kontakt til ministeriet,
- 2) hvornår afsøgningen af, hvorvidt åben dør-ordningen er i strid mod EU's statsstøtteregele er startet og hvorfor,
- 3) om Europa-Kommissionen har bedt Danmark om at sætte åben dør-ordningen i bero, og
- 4) om der er sket en vurdering af alternativer til at sætte al sagsbehandling af åben dør-projekter i bero?

Samrådsspørgsmål C:

Hvordan forholder ministeren sig til, at der bruges lignende ordninger i andre lande, eksempelvis i Tyskland, og som Europa-Kommissionen ikke har vurderet er ulovlig?

Samrådsspørgsmål D:

Hvad vil ministeren gøre for at skabe sikkerhed omkring investeringer i havvindenergi i Danmark, så investorer ikke afskrækkes fra at investere i havvindmølleparker i Danmark?

Ministerens svartale:

[Indledning]

Tak for ordet og tak for spørgsmålene.

Lad mig starte med at understrege, at regeringen har høje ambitioner for udbygningen af vedvarende energi i Danmark. Ambitioner, som deles af et bredt flertal i Folketinget.

Konkret skal der frem mod 2030 sikres mulighed for en femdobling af VE-kapaciteten på havet og en firedobling af VE-kapaciteten på land. Vi indkalder til forhandlinger om udbudsrammerne for havvinden i marts. At sikre gode rammer for omkostningseffektiv udbygning af vedvarende energi fra hav, land, vind og sol, er en af mine vigtigste opgaver som minister.

Derfor er det også frustrerende, at vi nu står i denne situation, hvor sagsbehandlingen af en lang række projekter under åben dør-ordningen, er stillet i bero. Regeringen har været i dialog med Kommissionen på alle niveauer. Sagen har også været drøftet mellem statsministeren og formand for Kommissionen Ursula von der Leyen, som det har fremgået af pressen. Jeg har selv været i kontakt med Margrethe Vestager omkring situationen og vi har et nyt møde i slutningen af ugen.

Energiforligskredsen og branchen blev i to omgange orienteret i uge 6 om status på situationen.

Jeg er glad for denne mulighed for nu også at drøfte sagen med udvalget på baggrund af de mange gode spørgsmål, I har stillet, og som jeg vil forsøge at besvare i det følgende:

[Samrådsspørgsmål B - kontakt til KOM, baggrund for og beslutning om berostillelse]

Energistyrelsen stillede som bekendt sagsbehandlingen af alle verserende sager under åben dør ordningen i bero d. 1. februar.

Energistyrelsen har oplyst mig følgende om processen, som også blev oplyst til forligskredsen og branchen på flere møder i ugen inden vinterferien:

Energistyrelsen har stillet sagsbehandlingen i bero, fordi det er vurderet, at tildeling af tilladelser til havvindmølleprojekter og øvrige VE-projekter under åben dør-ordningen med stor sandsynlighed er i strid med EU-retten. Vurderingen er foretaget af Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet i dialog med regeringens statsstøttesekretariat i Erhvervsministeriet.

Myndighedsvurderingen hænger bl.a. sammen med, at der er sket en udvikling i markedet for havvind generelt og en markant stigende interesse for at sætte havvind op via ordningen specifikt.

Tidligere har Energistyrelsen modtaget en til to eller sågar nul ansøgninger om året.

Fra april sidste år og frem til i dag har Energistyrelsen fået 54 ansøgninger. Rigtig mange af dem kom i maj og juni op til den seneste ændring af åben dør-ordningen. Mange af dem er også store projekter på helt op til 2 GW. Derudover så vi med Thor-udbuddet, at flere markedsaktører var villige til at betale staten 2,8 mia. kr. for at få lov til at opstille havvind.

Det indikerer, at vi står i en ny situation, hvor havarealet har fået en værdi – og derfor kan der være tale om statsstøtte. Statsstøtte behøver ikke være ulovligt, men skal i så fald gives på en måde, som efterlever EU-reglerne.

Det er altså i hovedtræk den manglende konkurrence i tildelingsmekanismen kombineret med markedsudviklingen, der i høj grad vurderes at kunne udgøre et problem i forhold til EU-reglerne.

Der er spurgt til hvornår afsøgningen af, hvorvidt åben dør-ordningen er i strid mod EU's statsstøtte-regler, er startet og hvorfor.

Hertil er jeg blevet oplyst, at embedsværket i nogen tid har analyseret muligheder for at introducere krav til udbygning via åben dør-ordningen, der i højere grad kunne ligestille havvindsudbygning via åben dør og udbud. Herunder både muligheder for fx krav til bæredygtighed og krav om betaling til staten.

Som led i det arbejde er opmærksomheden omkring mulige udfordringer med EU-retten blevet tydelige.

Det er komplekse juridiske vurderinger og de danske myndigheder har derfor været i dialog med EU-Kommissionen. Det er sket på baggrund af dialog med regeringens statsstøttesekretariat, som understreger, at det er vanlig praksis.

På forligskredsmøde torsdag i uge 6 redegjorde Energistyrelsen nærmere for den juridiske vurderinger. Erhvervsministeriet og Justitsministeriet var der til at svare på spørgsmål. De oplyste bl.a., at de deler Energistyrelsens vurdering samt, at Danmark er forpligtet til at overholde EU-retten. Derudover var vurderingen, at ansøgerne hurtigst muligt skulle oplyses i en sådan situation for at give dem mulighed for at agere derefter.

For mit eget vedkommende kan jeg nævne, at jeg søndag d. 5. februar rakte ud til Kommissær Margrethe Vestager for en dialog om vurderingen af ordningen såvel som om rammerne for VE-udbygning i EU generelt.

Dialogen fortsætter både jeg og mit ministerium sammen med regeringens statsstøttesekretariat. Formålet er klart: Vi skal afsøge alle muligheder for, at den grønne omstilling kan accelereres.

Jeg er blevet oplyst af mine embedsmænd, der er i dialog med statsstøttesekretariatet, at vurderingen på nuværende tidspunkt er, at der for nogle projekter kan være grundlag for forsigtig optimisme – men at det er mere usikkert om det også vil gælde for en række af de nyere ansøgninger. Jeg vil gerne understrege, at denne vurdering er *foreløbig* og skal tages med forbehold for, at dialogen med Kommissionen fortsat pågår. Dialogen med Kommissionen er konstruktiv og så sent som i går har mine embedsmænd haft et teknisk møde med Kommissionen om sagen.

Regeringen tager denne sag meget alvorligt. For så vidt angår de spørgsmål, der vedrører det præcise forløb op til Energistyrelsens beslutning om berostillelse, har jeg bedt Energistyrelsen udarbejde en redegørelse. Denne afventer jeg og jeg deler den gerne med udvalget her, hvis det har interesse.

Lad mig afslutningsvist slå fast, at beslutningen om at stille sagsbehandlingen i bero er truffet administrativt. Hvis der er stærk tvivl om lovligheden i noget, så har vi som regering ikke noget valg, også selvom det ikke er en ønskelig situation.

[Samrådsspørgsmål C – ordninger i andre lande]

I forhold til jeres spørgsmål om ordninger i andre lande er jeg og energiforligskredsen blevet oplyst, at det er korrekt, at andre lande i Europa har eller har haft ordninger for udbygning af havvind med åben dør-lignende elementer.

I samrådsspørgsmålet spørges specifikt til Tyskland. Efter de oplysninger mit ministerium har modtaget, så har Tyskland flere ordninger for opstilling af havvind, men de har alle elementer af konkurrence. Derfor er de ikke sammenlignelige med den danske åben dør-ordning.

Ifølge vores oplysninger, findes der i Sverige og Finland ordninger, som på nogle stræk minder om den danske ordning. Det ændrer dog ikke på Energistyrelsens foreløbige vurderinger.

[Samrådsspørgsmål D – investorsikkerhed]

Til slut har I spurgt til investorsikkerhed ift. investeringer i havvind i Danmark. Der er ikke nogen tvivl om, at jeg er frustreret over, beskeden om myndighedsvurderingen og at skulle formidle den usikkerhed, det indebærer for de investorer, der står klar i boksen til at sætte tempo på den grønne omstilling.

Men egentlig vil jeg mene, at beslutningen om beredelse er et eksempel på, at man i Danmark kan have tillid til, at myndighederne gør hvad de kan og skal for at skabe transparens og sikkerhed for investeringer.

Energistyrelsen var så langt i sagsbehandlingen af en række ansøgninger, at forundersøgelsestilla-delse var næste skridt og sagsbehandlingen blev berostillet prompte for ikke at risikere at give ulovlige tilladelser og for hurtigst muligt at give de private aktører mulighed for at selv at disponere ud fra det vidensniveau, man havde på det tidspunkt.

Man skal huske på, at det er virksomhederne, der bærer risikoen ved fx at modtage ulovlig statsstøtte og det er virksomhederne, der i givet fald skulle tilbagebetale til staten.

Det er en alvorlig sag at stille sagsbehandlingen af så mange ansøgninger i bero, men det ville være endnu mere alvorligt, hvis der var blevet udstedt ulovlige tilladelser eller puttet med oplysninger om betydelig risiko for strid med EU-retten.

I Danmark kan investorerne stole på, at myndighederne reagerer i en situation som denne – også for deres skyld. Det er også investorsikkerhed.

Til sidst vil jeg gerne igen understrege, at vi gør alt hvad vi kan for hurtigst muligt at opnå klarhed for de eksisterende ansøgere og for ordningen samlet set. Vi skylder de enkelte projektansøgere en hurtig, men også fyldestgørende afklaring på, hvad der videre skal ske.

Samtidig vil jeg også gentage, at de politiske ambitioner for hurtigere og større VE-udbygning er intakte. Som sidebemærkning vil jeg nævne, at åben dør-ordningen i Klimafremskrivningen 2022 kun er indregnet med 700 MW i 2030.

I marts indkalder jeg til forhandlinger hvor vi skal beslutte rammerne for de statslige udbud af 9 GW havvind. Det er regeringens ambition, at udbudsprocessen kan være startet i 2023 og at parkerne snurrer senest i 2030. Jeg håber på opbakning i forligskredsen til det videre arbejde.

Jeg har i den forbindelse bedt mit ministerium om at analysere, om og hvordan man kan give markedet frihed til at opstille mere havvind på de udbudte placeringer, end det, der er politisk aftalt. Det er under analyse, men tiltaget kan potentielt levere en hel del ekstra GW havvind og understøtte udbygningen af PtX i Danmark.

Der pågår et intensivt arbejde med at øge hastigheden på udbygningen med vedvarende energi. Det bliver bl.a. med servicetjekket af tilladelsesprocesser undersøgt, hvordan udbygningen kan ske hurtigere og smidigere.

Vi spiller også løbende ind til EU-systemet med forslag til fokuspunkter og nedbrud af barrierer, der følger af EU-regulering.

Med REPowerEU-forslaget er der regler på vej, der skal sikre hurtigere tilladelsesprocedurer i EU. Reglerne dækker primært mindre VE-projekter, og vil desværre ikke hjælpe lande, der ligesom Danmark har fokus på storskala projekter som havvindmølle- og solcelleparker. Vi presser derfor på for, at der også ses på større projekter og særligt sammenhængen til EU's miljølovgivning.

Senest har vi bl.a. givet inputs til den kommende Net Zero Industry Act. Vi har i Danmark vigtige erfaringer med udbygning af VE, som i den grad kan bruges i arbejdet med at fjerne barrierer og speede VE-udbygningen op i hele Europa.

Og dertil arbejder regeringen på at nedsætte den nationale energikrisestab (NEKST) som skal sikre hurtigere behandling på akutte grønne udfordringer.

Tak for jeres tid.